

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

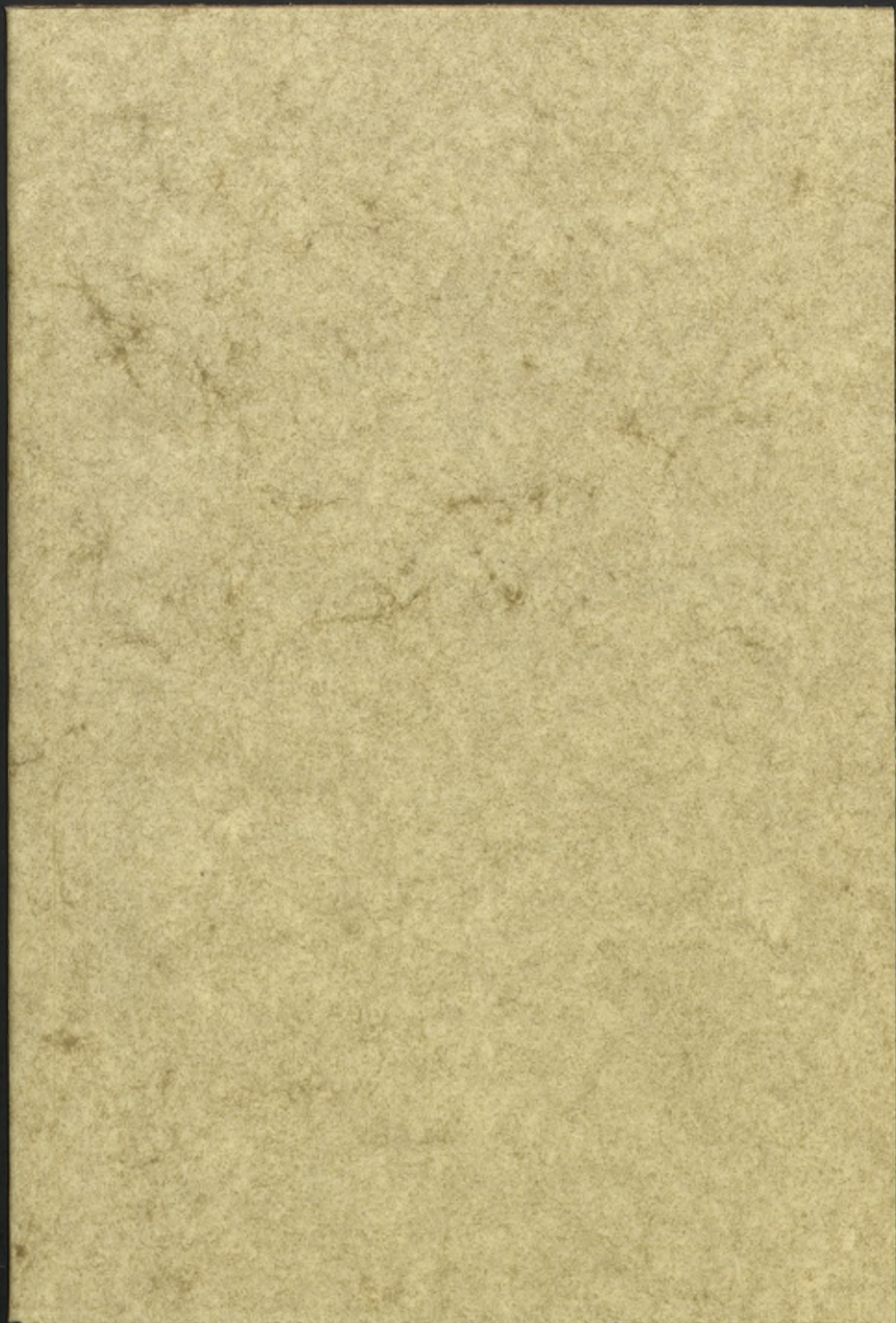
GÖTEBORGS
UNIVERSITET

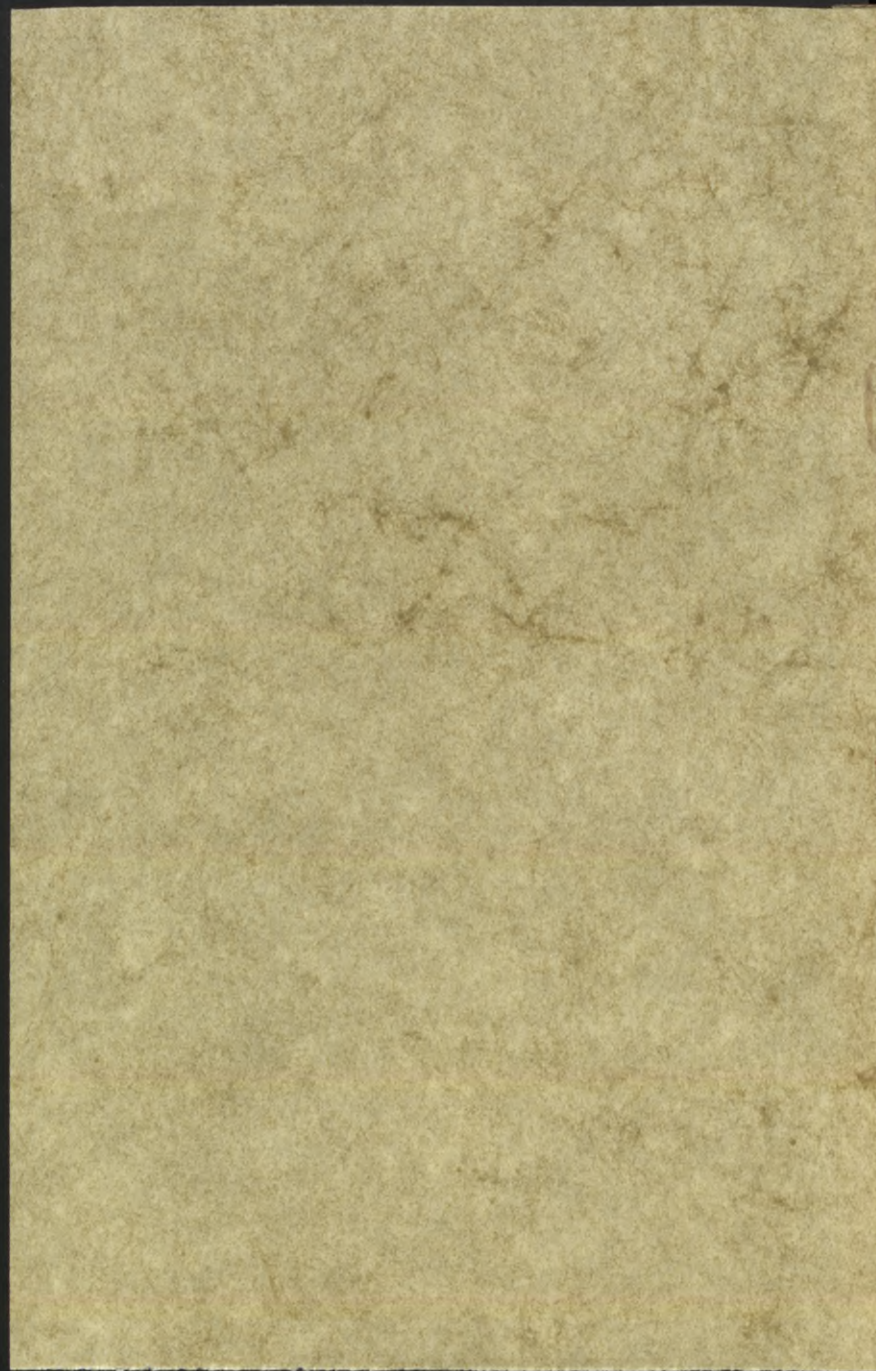

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

(37) litt
5v

KONUNG CARL XV

och de gamle veteranerna

Anders Björk och Pontus Rosenqvist

SANN HÄNDELSE

i korta drag upptecknad

af

ANDERS SUNDLER

Författaren till "Arfvegårdsrosen".

"Några drag ur framlidne biskop

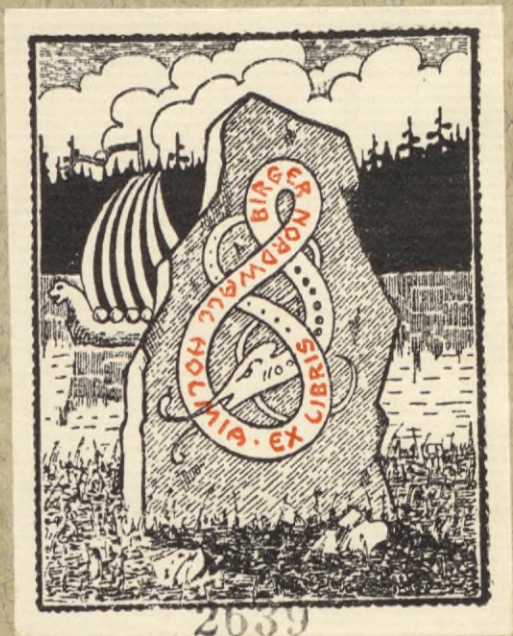
Johan Albert Butschs lif."

Den glade skämtaren m. fl.

Pris 25 öre.

W

34
L. 98.

KONUNG CARL XV

och de gamle Veteranerna

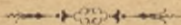
Anders Björk och Pontus Rosenqvist.

SANN HÄNDELSE

i korta drag upptecknad af

ANDERS SUNDLER

Författare till: "Arfvegårdsrosen",
"Några drag ur framlidne biskop
Johan Albert Butschs lif",
"Den glade skämtaren" m. fl.

Vårgårda,
Aron Jonssons förlag.

Förord.

Föreliggande sannfärdiga berättelse af den bekante författaren Anders Sundler föreligger nu för första gången i tryck. Skrifven på ett enkelt och lättfattligt språk hoppas vi att den enkla sannsagan ur den aflidne "folkkäre Karl XV:s lefnad måtte emottagas med samma välförtjenta bifall, som kommit författarens föregående litterära alster till del.

Wårgårda i April 1894.

Aron Jonsson,

Förläggare.

GÖTEBORG.

JOH. LUNDENS BOKTRYCKERI.

1894.

Konung Karl XV i Töreboda och Karlsborg.

Vi veta alla att Kung Karl var en verklig folkvän, att han varmt älskade det folk han var satt att styra, äfvensom att han gerna reste för att studera och lära känna detta folk.

Under högsommaren 1860, då hela naturen stod i sin härligaste skrud, reste Kung Karl, åtföljd af en mindre svit, till Töreboda jernvägsstation, hvarifrån han skulle begifva sig till Karlsborg.

Han närmade sig, bland den mängd af folk, som, drifna af nyfikenhet, infunnit sig på platformen, en liten medelålders man, utrustad med ett långt, yfvigt skägg samt enkelt, men snyggt klädd.

— Den här kyrkan, som ligger straxt utom Töreboda ser så vacker och inbjudande ut, — sade det resliga majestätet till den lille mannen med det yfviga skägget.

— Ja, Ers Majestät, upplyste mannen, det är Björkängs härliga tempel, som vi nu se; det har kostat öfver 30,000 kronor.

— Således en dyr landtkyrka, — återtog Kung Karl. — Jag gissar att du är landtbrukare här i trakten, — fortfor konungen vidare.

— Nej, Eders Majestät, jag är endast skräddare här i Töreboda och detta föder ock sin man.

— Det tror jag nog, medgaf Kung Karl småskratande, du ser mig ut att vara en skräddare af första slaget; det hedrar Töreboda samhälle att ha en sådan man, som du synes vara.

Derefter gjorde Kung Karl ett hastigt höger om och gick fram till en lång, reslig bonde som vördnadsfullt aflyste sin halmhatt och hälsade på majestätet.

Kung Karl gick fram till honom, klappade honom vänligt på axeln, sägande: "Man kan se på dig, min hedersgubbe, att du är en äkta landtbrukare.

— Jag är en simpel bonde, Ers Majestät, rår om ett halft hemman och är hitkommen för att se vår nådige Kung Karl, upplyste vår hedervärde danneman.

— Här ser du Kung Karl lifslevvande, utropade kungen skrattande, jag har rest hit ner till Vestergötland för att se mig omkring och taga i betraktande hvad som är viktigast.

— Så bör en kung göra, medgaf den ärlige bonden; när en kung närmar sig och talar med folket, då blir han omtyckt och värderad.

Kung Karl såg förvånad, men på samma gång mildt på den reslige bonden som så rent ut sade sitt hjertas tankar.

I detsamma uppstämdes ett dundrande "Hurra!" samt "Lefve länge Kung Karl!"

Konung Karl vände den hederlige bonden, som så rent sjungit ut sitt hjertas tankar, ryggen och gick hastigt till kapten Pontus F., en af hans sällskap och sade till honom, med, som det tycktes, rörd stämma:

"Nu kan det vara tid att resa härifrån till Karlsborg; tiden ilar; nu går jag direkt in i min vagn; tåget må afgå". Ännu ett dundrande "Hurra", då den sanne folkvännen kung Karl afreste till "Sveriges Gibraltar".

Att det gjorts stora förberedelser på Karlsborg för ett värdigt emottagande af kung Karl vid hans tillämnade besök derstädes, faller af sig sjelft, äfvensom att konungen icke försummade att noga taga i betraktande denna märkliga centralfästning, hvilken nu för tiden fått en större form och utsträckning, än hvad mången kan föreställa sig.

Medan nu kung Karl vistas på Karlsborg och der gör sina iakttagelser, vilja vi göra ett besök hos den gamle soldaten Anders Björk och hans goda granne, gamle sergeanten Pontus Rosenqvist.

II.

De båda grannarne.

Må vi, för sammanhangets skull, flytta oss tillbaka ett år före kung Karls vistelse på Karlsborg. Vi torde då få ett klarare begrepp om ställningar och förhållanden.

Anders Björk, en 64-års reslig och kraftig gubbe,

med ett långt silfverhvitt skägg, bodde i en snygg stuga, omgifven af en liten trädgård, som han sjelf planterat, jemte ett tunnland jord, köpt på evärdelig tid.

En pråktig ko, — gubben Anders kunde ej tåla magra och usla kor — några får och ett svin utgjorde hans kreatursförråd. Och det var vackert så.

Han hade två barn, en son och en dotter. Sonen, Sven Johan, en trogen afbild af sin fader, hade valt den militära banan, såsom utkomst för sitt bröd och hade redan avancerat till korporal samt var i sin ort känd för att vara en utmärkt man i alla hänseenden.

Dottern hade förblifvit ogift, var nu hemma och skötte om huset och detta på ett berömvärdt sätt.

Äfven den gamle sergeanten Pontus Rosenqvist hade utsett sitt hem i Tivedens aflägsna trakter, då för tiden nästan beklädda med skog.

Men Pontus Rosenqvist's, en lång siratlig gubbe, omkring 62 år gammal, boning, den han gifvit namnet "Hvilan", var både större och omsorgsfullare bygd än den som tillhörde f. d. soldaten Anders Björk.

Den förre hade också ett litet kapital att röra sig med och ansågs derföre som smått förmögen.

Der fans i huset "Hvilan" tre rum och kök, alla gammalmodigt möblerade, väggarne beklädda med vapen och gevär, ty Pontus Rosenqvist var en gammal säker jägare.

Flera både varg- och räfskinn betäckte golfven i hans enkla boning.

— När kommer din son, Sven Johan, hem? Jag tänkte att han skulle gå med mig till den der "räflyan", jag flera gånger talat med dig om, sade grannen Pontus Rosenqvist till gamle Anders Björk, der han stod i sin rymliga vedbod, inbegripen i friskt arbete.

— Ja, vet bror granne, jag väntar honom hem hvar-enda dag; upplyste Anders Björk, i det han fortfor med sitt arbete.

— Inte bör hans uteblifvande från hemmet stå i samband med hans tokiga giftermål med den der "nipper-tippan" Augusta; han som är en så bra och förståndig karl borde väl ha tänkt sig för innan han rusade åstad och gifte sig med en sådan grannlätsdam, som den der Augusta, menade gubben Pontus bestämdt.

— Vi ha misstagit oss båda två, kära bror, rörande min "sonaquinna" Augusta, upplyste Anders Björk småskrattande; hon lär vara en ovanligt duglig hustru och det som ökar hennes värde i mina ögon är just det att hon medförde 4,000 daler. Detta var en god hjälp för Sven Johan.

— Men hur vet du detta, min hedersbroder? frågade sergeanten nyfiket.

— Genom säkra personer, som är goda vänner och trogna grannar med mina barn och bror må tro att det fröjdar det gamla fadershjärtat, — svarade Anders Björk, icke utan stolthet.

— Ah, förhåller det sig så, som du säger, genmålte grannen Pontus, då får jag på det varmaste lyckönska dig, min bror, att ha fått en så bra sonaquinna.

— Då Sven Johan ej varit hemma på länge blef jag orolig och var nog lycklig att träffa en af hans goda grannar på Udenäs marknad, der jag hade små affärer att uträtta, — upplyste Anders Björk sin granne om.

— Nå, då kan du vara lugn för den saken och det behöfver en far i sanning, argumenterade grannen Pontus.

— Jag har hört berättas, återtog gubben Björk, att vår nådige och hurtige kung Karl skall till nästa sommar besöka och gästa Karlsborg. Nog ville jag gerna träffa den raske bussen: ty jag tycker mycket om honom.

— Ja, det är en rask kung, sade sergeant Rosenqvist, med lifliga ögon; en hurtigare kung än kung Karl finnes knappt i hela världen.

— Det är klart, — lefver jag till dess följas vi åt; ack, hvad det skall blifva trefligt!

— Då han som kronprins för många år sedan mönsttrade trupperna å Axvall fick han ögonen genast på mig och befalde mig gå ur ledet fram till honom.

— Du ser mig ut att vara en rask karl, sade han, vänligt klappande mig på axeln, du är väl icke rädd att slåss med vår arffiende Ryssen, om det kniper.

— Nej, Ers Kongl. Höghet, svarade jag, jag önskar af allt hjerta att få ge Ryssen några bajonettstygn; Anders Björk fruktar minsann ej.

— Det är rätt och bra svaradt, uppmuntrade kronprinsen mig vänligt; man vet icke hur det kan gå, saken kan blifva allvarlig nog.

— Du tänker väl blifva korporal snart nog, min raske Anders Björk? Du! passar utmärkt bra till flygelkorporal, lofordade kronprinsen, alltjemt betraktande mig.

— Ja, nog önskar jag det, medgaf jag uppriktigt, men det beror på höga befälet, om det anser mig lämplig att bekläda en sådan plats.

— Det går nog för sig, min käre Anders Björk, blott man har tålmod, resonerade kronprinsen, men gå nu åter in i ledet; tack för detta samtal.

— Du må tro min hedersbror Anders, tog f. d. sergeanten Rosenqvist till orda, att när jag nyss blifvit underofficer och stod och exercerade en mängd dumma rekryter, kom kronprins Karl, som då befann sig på Axvall, ridande på en eldig springare. Han höll in sin häst då han fick se mig.

— Du synes mig vara en äkta svensk; sade han berömmande. Ditt namn, min gosse?

— Pontus Rosenqvist, Ers Kongl. Höghet, svarade jag raskt.

— Låt dina rekryter få några öfningar i min närvaro! Exercera med dem ett tag, uppmanade prinsen.

— Jag efterkom hans begäran, mina rekryter gjorde sin sak bättre än jag trodde, hvaröfver jag var både glad och stolt.

— Adjö med er gossar, nickade han och red vidare.

— Derfor kunna vi f. d. knektar icke annat än hjertligt hålla af denne vår raske och vänsälle kung.

— Men jag kommer ihåg, berättade Anders Björk, att han som kronprins ville gälla för att vara mycket stark, så att med hvem han brottades han skulle lägga den till marken. Han frågade därför öfverste De Maré, om han kunde uppgifva den starkaste karl han visste och be honom komma fram och brottas med kronprinsen. Hör hit Löjnant F., kommenderade öfversten, kronprinsen vill taga ett nappatag med löjtnanten.

Fram trädde nu löjnant F., en liten Goliat med herkulisk styrka och dertill vig, efter sin storlek, som en ekorre.

Han hälsade vördnadsfullt; kronprins Karl betraktade honom uppmärksamt.

— Nå är du beredd att pröfva dina krafter med mina? Du synes mig vara en stark karl, sade kronprinsen.

— Ja, gennålde löjnant F., efter som Eders Konglig höghet befaller det, vill jag mottaga anbudet med största nöje.

Straxt derpå fattade de båda kämparne hvarandra i kragen. Det var för öppen front.

En mängd militärer och många civila åsågo det märkliga brottandet emellan kronprinsen och den starke Löjnant F.

Vår löjnant tog icke i att börja med, han höll sig till defensiven: kronprins Karl sparade deremot ej på sina krafter, men härvidlag hade han råkat på en Vestgötaek, som ej var god att rubba.

— Tag i duktigt nu, min käre E., utropade kronprinsen Karl, endera af oss måste segra; se så, gör pinan kort.

— På hvilken sida befaller ers Kongl. Höghet att få ligga, frågade den brottande löjnanten med stark stämna.

— Hvilkendera du har lättast för att lägga mig på, men helst föredrager jag den högra, svarade kronprinsen.

— Nåväl! Tärningen är kastad; jag gör min skyldighet på hög befallning, menade löjnant F. lugnt.

Och i detsamma lyftade han vår hurtige kronprins på sina starka armar och lade honom helt försigtigt på den högra sidan.

Ett starkt bifall hördes hos den församlade menigheten.

— Du är den starkaste karl jag någonsin tagit ett nappatag med, medgaf kronprinsen, något andfädd; med sådana kraftiga bussar kan man nära nog besegra hela världen.

— Du har rätt, broder Anders! Jag var vid samma tillfälle på Axvall, instämde Pontus Rosenqvist.

— Jag mins denna märkliga tilldragelse som i går, alla talade derom och den starke löjnant F. erhöll de bästa loford. Kronprins Karl, allas vår älskling, fick också sin andel af berömmet.

— Det var både billigt och rättvist, sade Anders Björk med trovärdighet, kronprinsen var aldrig sträng, tvärtom mild, fastän han var högste befälhafvaren, det kan jag intyga; ty då han en afton träffade min kamrat Sven Flink, som hade tagit sig ett glas för mycket, så

att hans gång var något osäker och vaggande, sade kronprinsen, som hade två majorer med sig:

— Stanna karl! hvad heter du?

Sven Flink, en duktig och resonabel knekt, som blef nykter i förskräckelsen, gjorde i hast ställningssteg och svarade raskt:

— Gud bevara Ers Kongl. Höghet, jag heter Sven Flink, och gick ut för att betrakta den vackra sommarhimlen.

— Men under denna astrologiska utflykt har du stärkt dig med några glas, fast det knappt kan märkas, talade kronprinsen i mild ton.

— Men karlen var betydligt uppgaskad, då vi träffade honom, anmärkte en af hans sällskap, Major R.

— Så såg det ut, medgaf kronprinsen till hälften, men, herre Gud! icke bör han straffas då han ledes af astronomiska betraktelser. Gå nu i tältet, min gosse, och hvila dig. Vi se nog att du är en rask krigsbuss.

Så resonerade de båda gubbarne, de trogna grannarne, utan att tänka på den flyende tiden.

Bäst de voro i farten med, att prata hördes manliga, kraftiga steg komma mot vedboden.

— God dag, far, helsade den ankommande, en kraftig, hurtig gestalt med ett mörkt helskägg och mustacher samt friska blomstrande kinder.

Hans drägt var mera militärisk än civil.

— Ah, utropade den gamle soldaten Anders Björk förtjust, det är min son, korporalen Sven Johan! Välkommen hem, min gosse! Jag har länge väntat på dig.

Och härmed skakade han våldeligen hans hand, som om det hade varit en gammal kär kamrat, som han icke sett på länge.

— Se der har vi vår gamle hedersvärde Pontus Rosenqvist, sade den nyanlände krigsmannen, gick fram och helsade på vår bålde sergeant, som ock vänligt besvarade hälsningen.

III.

Den stora Räffångsten.

Sedan korporal Sven talat med sin gamle far om sina husliga angelägenheter, om hvilken förträfflig hustru

han fått i sin Augusta m. m. som hör till det familjära lifvet, gingo far och son på eftermiddagen till grannen f. d. sergeanten Pontus Rosenqvist för att hos honom dricka kaffe och samspråka om diverse.

— I morgon bittida, när göken börjar gala, skola vi besöka den bekanta "räflyn", fånga och skjuta gamla sådana rofdjur; du har säker hand och säkert öga och skjuter snabbt, sade gamle Pontus Rosenqvist till korporalen Sven, grannens reslige ättling.

— Ja, bästa farbror, jag fröjdar mig häråt, svarade Sven, ty jag vet af gammalt, att fins det någon möjlighet, så är Mickel att beklaga, men jag har ingen bössa, därför måste farbror vara god och låna mig en sådan.

— Min hjertans bror, jag har många gevär, som du ser, deribland ett, som tillhört öfverste J., en väldig jägare; med denna bössa skjuter man säkert, det kan du lita på. Det skall du få låna; ett bättre gevär har du aldrig haft i din hand.

— Men hvar skola vi få en duglig hund ifrån?

Farbrors gamle "Pan", som ligger så makligt utsträckt derborta vid dörren, duger väl ej till annat än äta och sofva.

— Fullkomligt misstag, min käre Sven Johan, ty fastän han räknar sina 11 år, är han lika rask och duglig som en yngre väl dresserad hund. Jag var ute med honom för några dagar sedan och då kröp han in i ett gräflingbo och drog ut sjelfva gräfling-far, fast min stäckars Pan blödde skarpt; gräflingen gjorde jag slut på genom ett skott, hvarefter jag stoppade honom i min stora skjutväska. Kom nu och säg att min Pan duger ingenting till, slutade Pontus Rosenqvist sin lilla jagthistoria.

Pan kallades nu fram och fick mottaga många smekningar och loford. De trodde båda två att räffjagten dagen derpå skulle utfalla särdeles lyckligt, då man både hade en säker hund och goda bössor.

Ja, nog ska micklarne få sig en rolig dag och få komma in på de sälla jagtmarkernas område.

Tidigt följande morgon, då Tivedens lummiga trädkronor badade sig i den uppgående solens glans, voro de båda jägarne i full ordning för att börja ett blodigt krig med Tivedens rofgriga räfvar.

För några och trettio år sedan fans det mycket räfvar på Tiveden, hvilka gjorde sina djerfva excursionser åt kringliggande trakter och åstadkommo mycket ofog hvar och när de färdades fram. Bönderna utsatte giller för de besvärliga rofdjuren och vana skyttar fälde många af dessa listiga djur till marken, då deras närgångenhet gick för långt.

Man har många lustiga jagthistorier från den tiden, men hvarken utrymme eller planen för denna lilla penn-teckning tillåter att här omnämna några.

Våra jägare hade god tur den dagen.

Först uppsökte och påträffade de den bekanta räflyan, der de fångade 2 halfvuxna räfvingar och sköto "räfnamma" sjelf, sedan fälades två gamla räfvar och en hare.

— Min käre Sven Johan! sade f. d. sergeanten Pontus Rosenqvist, vi ha i dag haft en bättre jagtlycka än vi kunnat drömma om; vi måste tala vid en karl som hjälper oss att hemforsla en del af fångsten. Hvad säger du derom?

— Jag kan ej annat än gilla farbrors kloka förslag sade Sven Johan muntert. Dessa båda halfvuxna räfvingar har jag kopplat ihop och bundit vid ett träd och satt Pan till vaktare öfver dem; de kanaljerna ville bita mig, men detta förekom jag visliga.

I detsamma framkom en äldre man ur skogen. Han hade varit der för att skaffa bränsle till sitt hem.

— Du kom, min käre Petter, som från himmelen sänd, sade Pontus Rosenqvist i glad ton; nu ska vi sätta oss ned och taga "slagtesupen" och sedan, min käre Petter, skall du vara snäll och hjälpa oss med att bära hem denna skogens fångst, ty vi orka ej dermed.

— Hjertans gerna vill jag vara behjelpig vid bytets hemforslande, bäste herr Rosenqvist, lofvade vår Petter, godhertadt leende.

De tre männen slog sig nu ned på en liten grön plan, åto, drucko, skämtade och berättade små jagthistorier. De hade muntert och trefligt bland de mörka furorna, lyssnande till den muntra sång, hvarmed skogens bevingade inbyggare uppstämde sin skapares lof.

Slutligen skedde uppbrottet. Petter tog de båda halfvuxna räfvarne, ihopkopplade som de voro, och försåg sig

med en mjuk viska, för att med den tukta de båda räfvingarne, hvilka förhöll sig mycket vilda.

Resten af det skjutna togo de båda jägarne och så marscherade de muntra och glada till det trefliga sergeantbostället "Hvilan".

De blefvo hjertligt välkomna hem. Alla skulle se och betrakta de båda fångade räfvingarne.

— Nu min käre broder Anders Björk, skall du taga en af dessa "vildkattor" binda honom säkert, samt gifva honom något mat, men derjemte skall du icke glömma att ge honom mycket smörj, så att han blef lydig och snäll. Jag tager den andre "bytingen" och han skall uppfostras på lika sätt, talade vår raske Nimrod, serganten Pontus Rosenqvist.

— Jag är nöjd med förslaget, medgaf Anders Björk muntert, nog få jag och Kajsa mycket att göra med den besten, men nog skall jag försöka att göra honom spak.

— "Håll ord, min far, sa Rudbecken", menade Pontus Rosenqvist skrattande; men sedan du ombestyrde detta, broder Anders, skola vi taga oss en "knaber" i glädjen, ty dertill ha vi stora anledningar.

Nu fick man brådtom med att binda de båda räfvingarne, hvilka, att börja med, visade humör, men de blefvo rätt hyggliga sedan de fått en grundlig afbasning, för hvilken förplägning de tycktes ha tillbörlig respekt.

— Under det jag en kall och bister vinterdag för cirka tre år sedan, började korporal Sven Johan att berätta, medan de fyra männen njöto af drufvans saft, gick hemifrån ned till Udenäs i en viktig angelägenhet, mötte jag i slutningen af Tiveden tvenne stora, uthungrade vargar, hvilka med rofgriga blickar betraktade mig. Jag har aldrig varit rädd, var det ej nu heller, ty jag hade en väldig knölpåk af ek; jag hade lånt den af min far och han har den ännu och med denna tänkte jag traktera vargarne för den händelse de öfverfölo mig. Vargarne sågo bistert och begärligt på mig, gick därför närmare.

Då ihågkom jag kronprins Karls ord; "En krigare får aldrig vara rädd", och då odjuren voro så nära mig, rusade jag, under uppgifvande af ett starkt rop på bestarne, gaf den förste ett så väldigt slag med min knölpåk i hufvudet att han tumlade till marken; den andre drog sig förskräckt tillbaka af fruktan att samma öde skulle

drabba honom. Jag stod några minuter för att åse den slagne vargens öde. Han reste sig sakta och ruskade på sig, luffade derefter sakta framåt för att söka träffa sin kort förut slagne följeslagare.

— Jag ångrar än i dag att jag icke slog ihjel odjuret med min knölpåk, ty detta hade gått för sig mycket lätt. Derföre när jag kom hem och berättade mitt äfventyr med vargarne, fick jag mottaga förebråelser som rättvist var, för min uraktlåtenhet att döda rofdjuret.

— Jag erinrar mig detta fullkomligt, påminde vår gamle hederlige värd. När du kom hem, Sven Johan, och berättade ditt vargäfventyr för oss gamle vardt jag riktigt ond och sade till dig: du var en äkta åsna, som icke slog ihjel vargen, då du hade ett så ypperligt tillfälle dertill. Och tänk hvad du hade tjent pengar, om du hade varit klok.

— Och jag skrupensade upp min son, Sven Johan, på följande sätt, upplyste den gamle soldaten Anders Björk: — det ser ut som om du icke vore min son, då du var så feg att du icke gjorde slut på vargens lif.

— Detta erkänner jag fullkomligt, bekände Sven Johan öppet och skulle ett sådant tillfälle yppa sig en gång till skall jag nog ej vara så blödhjertad af mig som nu var händelsen.

— Jag har också en rolig skogshistoria att berätta, sade Petter, som suttit tyst och åhört Sven Johans berättelse. — Får jag berätta den, medan vi nu i all gemtylighet sitta här och roa oss med fröjd och gamman.

Det trefliga sällskapet gaf genast sitt bifall till Petters proposition.

— Det var för circa tre år sedan, började han, en kall och bister vinterdag, jag fick tillåtelse af min granne, bonden Lars Larsson i B., och gå på hans skogsområde och hugga mig några vindfällen. Jag var som bäst sysselsatt dermed, då en stor, gammal räfhona, mager som en småländsk jagthund, kom framkrypande ur en buske och närmade sig mig.

— Jag upphörde genast med huggningen, mordiska tankar regerade mig, jag kom henne snart så nära att jag med yxan kunde gifva henne ett väl måttadt hugg i hufvudet, så att hon genast damp till marken.

Jag gaf henne ytterligare några hårda slag, så att

hon dog fullkomligt. När detta var gjort och jag stod i begrepp att bära hem mitt byte, visade sig en jägare straxt bredvid mig, sägande med skarp ton:

— Det är min räf! Hur kunde ni understå er att döda mitt villebråd?

— Jag har närmare rätt till räfven än ni, herr jägare, ty först är jag på Lars Larssons skogsmark och hugger vindfällan och sedan kom det arma uthungrade djuret så nära intill mig att jag förbarmade mig öfver det och så gaf jag henne banesåret. Jag frågar rättvist, är icke det döda djuret mitt?

— Du, din smytskytt, borde skämmas härför. I kongl. jagtstadgans namn befaller jag, att lemna mig den slagna räfven, eljest blir det en dyr soppa för dig. Jag skall leka med dig, din fähund.

Sinnet rann upp på mig, vredgad sade jag: jag känner dig nog, fruktar ej för en bössa och derest du icke går din väg skall jag kringklappa dig, så att du icke skall orka gå hem. Petter är en ärlig karl, men på samma gång den starkaste karl i vår nejd.

Detta tog skruf. Genast derefter marscherade den oförskämde jägaren sin väg, mumlande att han skulle låta mig dansa fram till tinget, om hvilken fruktansvärda hotelse jag dock ej mycket bekymrade mig. Jag tog min ihjelslagna räf på ryggen och utan vidare äfventyr kom jag hem till mor och barnen. Sedan jag afdragit den vackra pelsen och fått den i behörig ordning gick jag till Mariestad, der jag sålde den för 10 kronor, dertill tre kronor i skottpengar.

Jag köpte mig i stan diverse matvaror af åtskilligt slag samt "namnam" till barnen, så att jag blef hjertans välkommen hem.

De närvarande tyckte denna Petters historia vara mycket nöjsam och berömde honom högeligen för hans djerfhet mot den hänsynslöse jägaren.

Hösten och vintern 1859 hade redan rullat ned i tidens omätliga haf; våren var nu förhanden med sin grönska och fågelsång.

De halfvuxna räfungarne hade under de gamla krigsbussarnes vård och med tillhjälp af riset, som flitigt begagnades, blifvit temligen hyggliga och spaka, så att gamle Pan lefde i förtroligt umgänge med dem.

De gamla knektarne besöka Karlsborg.

Den folklige och älskelige kung Karl den 15:de hade 1860 om sommaren gjort ett kort besök i Töreboda, hvarom vi förut nämnt, och derifrån till Karlsborg, der han skulle uppehålla sig i två dagar för att närmare se och granska detta "Nordens Gibraltar".

Det var naturligt att mycket folk skulle strömma till båda ställena för att se den ibland höga och låga så populäre och omtyckte kungen.

De gamle knektarne der uppe på Tivedens skogbeklädda höjder blefvo liksom elektriserade, då de fingo klart för sig att kung Karl skulle besöka och uppehålla sig i Karlsborg hela två dagar.

Det var klart att de gamla krigsbussarne icke skulle försumma ett så gynnande tillfälle, som nu gafs, att besöka Karlsborg. Båda längtade att få se den hurtige och ståtliche landsfadern konung Karl XV.

— Nu kläder jag mig i min gamla vapenrock, hänger medaljen, som jag fått af öfversten, på densamma och pyntar ut mig så godt jag kan, sade gamle Anders Björk till sin granne Pontus Rosenqvist.

— Jag ännar också sträcka upp mig mer än vanligt, gennälte vår gemytliche sergeant, så att vi gamla krigsbussar blifva presentabla för vår älskade kung vid vårt tilltänkta besök på Karlsborg.

— Man bör alltid vara snyggt klädd, dertill hafva en fryntlig uppsyn, när man har i tankarne att få träffa och språka med den omtyckte och folkkäre kung Karl, sade Anders Björk, i det han med handen strök sig om sitt långa, silfverhvita skägg, som utgjorde Björkens stolthet och hvilket bjöd aktning för dem som sågo derpå.

— Du talar precis detsamma, som jag tänker, utlät sig Pontus Rosenqvist; kung Karl tål icke mulna ansigten, endast glada vill han se omkring sig och detta bevisar tydligt att han sjelf är glad och munter. Vi hafva intet skäl att klaga, vi ha våra små pensioher, du 18 och jag mina 80 kronor, bo treffligt och angenämt samt träffas stundligen för att språka med hvarandra.

Det var lif, det var rörelse på Karlsborg. Själfvaste

kommendanten, en rask och human officer, hade sträckt upp sig i full galadrägt och var nu, som man säger, allestädes närvarande för att granska och ordna det hela. Officerarne och de gemena försummade ej heller att snygga upp sig på bästa sätt.

Mycket folk från den kringliggande nejden hade begifvit sig dit i akt och mening att begäpa majestätet, ty det var så sällan Karlsborg hedrades med ett "kungabesök".

Ibland den ditförsamlade menigheten se och återfinna vi våra gamla vänner och bekanta, förre sergeanten Pontus Rosenqvist och gamle soldaten Anders Björk, båda långa och siratliga, med silfverhvitt skägg, med medaljer på bröstet och för öfrigt klädda i vapenrockar och uniformsbyxor med öfriga tillbehör för en passande "paradrägt".

En gammal, men väl vårdad tornister, fullproppad med mat och en stor plunta, hängde på den gamle soldatens rygg.

Dessa gamla veteraner väckte ett visst och berättigadt uppseende af alla. De betraktades med vördnad och man gjorde allt för att på intet sätt stöta eller knuffa dem. Och det var vackert så.

Några hårda kanonskott dånade i detsamma.

— Kungen kommer, han är snart här, ljöd det från den talrikt församlade menigheten.

Och snart såg man den hurtige kung Karl, omgifven af sin svit, komma. Han hade ej gått många steg på den inre borggården, än han möttes af ett dundrande "hurra!" och "länge lefve kung Karl!"

Han nickade och tackade till höger och venster; hans uppsyn var glad, ty han såg att folket, kärnan af nationen, höll hjertligt af honom, fast han aldrig jagat efter popularitet. Snart upptäckte hans skarpa öga de båda f. d. gamla krigsbussarne, der de stodo och sågo på de gjorda tillrustningarne.

— Kommen fram, gamle gossar, kommenderade kungen högt och tydligt, så jag får tala med eder.

Veteranerna, som hört kommandoordet, marscherade i takt fram, gjorde ställningssteg och helsade kungen.

— I ären raska gubbar, berömde kungen, och räckte dem handen till helsning.

— Edra namn och hvar bor Ni, go vänner, frågade kung Karl; du talar först, tillade han och pekade på vår manhaftige Anders Björk.

— Mitt namn är Anders Björk, har tjenat konglig majestät och kronan i 33 år och min gode granne der heter Pontus Rosenqvist, är f. d. underofficer och har tjenat vid Skaraborgarne i 32 år.

— Nu bo vi på Tiveden, der vi ha egna små hem och träffas många gånger om dagen för att broderligt språka med hvarandra om gångna tider, talade Anders Björk med hög, klar stämma.

— Nå det var i sanning stor glädje för mig, svarade kung Karl, vänligt betraktande dem. Jag kan väl tro, gubbar, att ni tågat hit för att ännu en gång se och tala med eder konung, menade kung Karl muntert.

— Så har verkliga förhållandet varit, Eders majestät, tog Pontus Rosenqvist till orda, vi ha flera gånger sett Ers majestät på Axvall och två gånger haft den äran att personligen få tala med vår älskade kung Karl och därför beslöto vi, gamla bussar och vänner, att göra en tripp till Karlsborg.

— Rätt så, mina gamla bussar, berömde kung Karl. Medan jag nu inspekterar fästningen, så gå in på restaurationen och tag för eder hvad ni behagar, allt på min bekostnad och om en timma eller något mer skola vi träffas och språka med hvarandra.

En ordonanns skall underrätta er derom.

— Farväl nu, mina raska gossar, låt nu se att ni åter och dricker bra. Nickade så vänligt åt dem och medföljde sedan kommandanten för att taga Karlsborgs storståtliga fästning i nära skärskådande.

Straxt derefter inträdde de båda veteranerna på restaurationen. Värden, som redan fått order om krigsmännens ankomst, mötte dem och frågade höfligt, hvad de behagade.

— Detta är så nytt för oss, svarade gamle f. d. underofficeren Pontus Rosenqvist, att vi nära nog måste anse det som en dröm, men, eftersom vi äro här på nådig befallning, så var god, herr källarmästare, och duka först ett ordentligt smörgåsbord och sedan vi instufvat af detta, skola vi smaka på rätterna.

— Skall ske, som ni önskar, mina vänner, sade värden och gick genast i författning om bordets dukande.

— Aldrig kunde jag tro att det så skulle gå, kungen är då för innerligt snäll och präktig, berömde Anders Björk, i det han tog sig en bastant smörgås.

— Ja, min kära broder Anders, när man blir så kungligt bemött och bespisad så måste man väl "hugga i sig" så mycket man kan. Vi gamla knektar behöfva väl ett godt mål ibland. Nu ta vi lilla supen, bror Anders, inföll Pontus R.

Sagdt och gjordt! Lilla supen inmundigades med synnerlig god smak af de båda krigsbussarne.

— Nå hur går det, mina vänner och gamla krigsbussar, frågade källarmästaren, i det han med välbehag åsåg gubbarnes strykande aptit, skall det vara inlagd ål, biffstek och potatis, förlorade ägg och skinka, allt skall smaka eder godt, det lofvar jag.

— Det ena först, det andra sedan, menade Anders Björk, vi äta långsamt, må källarmästaren tro, men desto grundligare; detta är kalas för oss, som vi icke böra försumma.

— Ja, nog är detta mycket bättre än våra små säterier deruppe på Tiveden, ty man får smörja kråset och taga sig sin lilla sup, hur man behagar, bekände Pontus Rosenqvist skämtande, men i hvilken bekännelse låg den djupaste sanning.

— Nu ska vi smaka på den inlagda ålen, han är troligen fångad här i Karlsborgsviken, den ser läcker och inbjudande ut och så få vi lilla ålsupen ofvanpå som alltid kryar upp oss gubbar, sade Anders Björk, i det han tog sig en grundlig portion af den smakliga rätten.

Medan gubbarne nu skrofvade i sig rätt betydligt, under skämt och muntert samspråk, rullade tiden fort undan och de hade just slutat sin bastanta måltid då en ordonnans inträdde med befallning från kung Karl, att de skulle nu komma till honom.

Detta glada budskap efterkoms med stor glädje af de nu så belättna krigsbussarne.

— Nå, sade kung Karl fryntligt, jag antager att ni ätit och druckit bra på restaurationen, ty detta var min befallning och min önskan. Sjelf krigare till själ och hjerta tycker jag mycket om gamla krigare då de ut-

märkt sig i tjensten och länge varit vid regementet; ni äro sådana gubbar, derföre värderar jag eder mycket.

— Ja nu få vi tacka Eders majestät så mycket tog Anders Björk till orda; för den goda och läckra måltid, som vi inmundigat på restaurationen. Vi hafva ätit och druckit som hela karlar, det kan majestätet ge sig attan på.

— Det var fågnesamt att höra, sade kung Karl, att mina gamla gossar icke försmått min hjudning utan gjort ärligt besked för sig, precis som jag hade varit med sjelf.

— Om icke Ers Majestät mistycker en gammal krigsmans enkla ord, dristade sig Pontus Rosenqvist att yttra, så var detta en riktigt kunglig måltid, som vi aldrig skola glömma utan städse hafva i kärt minne.

— Nå, nå! allt der låter mycket godt och bra, sade kung Karl muntert, men jag har nu en annan fråga att ge eder, mina raska gossar, vill ni på min bekostnad resa upp till Stockholm och vistas der en åtta dagar för att få bese Sveriges hufvudstad.

Jag betalar edert underhåll och allt hvad ni behöfver; dessutom skola ni få spisa på slottet i mitt kongliga sällskap och smörja eder med hvad mitt hus förmår.

De gamle knektarne blefvo alldeles förvånade vid dessa ord; de sågo på hvarandra och visste ej hvad de skulle svara.

Kung Karl var nu vid briljant humör, åsåg med nöje de gamles häpnad och utbrast, efter några sekunders tystnad: Jag tror, minsann, att mina ord så förbluffat eder att ni ej kan klämma fram med ett enda ord.

— Du talar först, Anders Björk, sade kungen, och hvad du har att säga tror jag på.

— Eders majestät, sade Anders Björk, med rörd och klar stämma, så mycken nåd och godhet ha vi sannerligen ej gjort oss förtjenta af, men eftersom Eders majestät är så nådig och vill se oss i Stockholm, så få vi ödmjukligen tacka derför och förklara oss beredda att ställa oss Eders Majestäts önskan i detta fall till underdånig efter rättelse.

— Jag instämmer fullkomligt i min gode grannes ord och tackar hjertligen för den nåd och ära som är oss bevisad, sade Pontus Rosenqvist, icke utan rörelse.

— Och nu farväl, mina raska gossar, jag har mycket att ombestyras här; medan jag kommer ihåg det, fortsatte

kung Karl vidare innan han skildes från de båda krigsbussarne, så glömmen ej bort den 16 Augusti, då afresan skall ske till hufvudstaden; adjö med er nu, gamla gossar! Till dess farväl!

I detsamma vände han dem ryggen och slöt sig till sin omgifning, hvilka alla längtade att få språka och rådgöra med honom.

V.

Hemfärden och sammanträffandet med Petter.

Klockan var nu tre på eftermiddagen. Det var således tid att tänka på "refrängen". Nu tror jag, broder Anders, att vi, efter en angenämt tillbringad dag, tåga hem igen; vi ha ej rört det ringaste af mattornistern; den kan derföre blifva behöflig innan vi komma hem, sade Pontus Rosenqvist, då de trädde utom borggården och voro på stora vägen.

— Ja en treffligare och angenämare dag än den vi haft i Karlsborg kan jag icke erinra mig, bekände Anders Björk uppriktigt; vi ha haft den nåden och äran att träffa och språka med kung Karl, ack, hvad det var för en härlig dag! När vi gått en half mil ska vi smaka på tornisterns innehåll.

Anders Björk hade just slutat sitt loftal öfver den angenäma dagen på Karlsborg, samt uttalat sin tillfredsställelse med att deras eget medförda matförråd var orördt; då Petter, iklädd sin bästa högtidsdräkt, kom dammandes efter af alla krafter, alldeles som arffienden ryssen varit honom i hack och häl.

— God afton, mina vänner, helsade han muntert. Som jag såg eder promenera hemåt skyndade jag efter, ty jag har mycket att berätta för eder.

— Du är alltid välkommen, tilltalade Pontus Rosenqvist honom, ty du är en städad och nykter man samt särdeles skicklig att behandla unga råfvar, men fram nu med dina nyheter, så att vi få höra på dem.

Jo, det församlade folket begapade er hiskligt och undrade hvarifrån I voro och tyckte att I voro hurtiga och siratliga gubbar; men då de sågo att vår älskade

kung Karl vänligen talade med eder blefvo de ännu mer förvånade, liksom då i gingo in på restaurationen och spisade på kungens konto. En och annan som drefs af stor nyfikenhet, frågade mig om jag kunde ge någon upplysning om Eder och då jag nöjaktigt lemnade en sådan slogo de ihop händerna af pur förvåning, utropande: "aldrig har man då hört på maken!"

Jag kunde inte annat än småle åt denna enfaldighet, dessa barnsliga tankar, visst ären I ovanlige män, det måste man medgifva, men dock icke så ovanliga att folket behöfver förvånas.

De gamla knektarne skrattade rätt hjertligt åt dessa Petters hisorietter.

— Det är en heder för oss, menade gamle Björk, att vi blifvit så bemötta af folket, vi kunna visserligen vara litet stolta deröfver, men, Herre min skapare, hvad är detta mot att blifva observerad af vår nådige kung Karl, få språka med honom och af honom trakteras med äkta kungl. frikostighet. Detta värdera vi vida mer än folkets uppmärksamhet, eller hvad säger du derom, broder Pontus?

— Jag gillar fullkomligt hvad du säger, broder Anders, medgaf gamle Pontus fryntligt, men vi få lemna dessa trefliga saker tills vidare. Det börjar suga i magen på mig, månne vi derfor icke skola taga fram den käre mattornistern, slå oss ned på en grön vacker plan. Du min käre Petter, som har dina små trefliga skogshistorier att berättas, inbjudes härmed att dela dess innehåll.

— Väl taladt, broder Pontus, berömde Anders Björk, det skall smaka bra. Snart påträffades en grön vacker plan, kring hvilken några gamla lummiga björkar viftade med sina härliga kronor. Här slogo de sig ned, fram-togo och öppnade den kära mattornistern, fullproppad med gudsgäfvor, samt dertill en stor plunta, som såg så inbjudande ut. Här äro visst inga läckerheter, sade gamle Pontus, utan det är husmanskost, som brukar smaka bra för hungriga magar.

Alla tre åto med god aptit och togo lilla snapsen till maten. Då berättade Anders Björk deras samspråk med kung Karl och huru han hade inbjudit dem till Stockholm den 16 Augusti och att han skulle bestå dem allt utan att de behöfde depensera ett enda öre.

Allt detta var främmande för Petter, som derföre lyssnade med välbehag. under förklaring, att de hade råkat ut i en lycklig stund.

— Det sker så mycket oförtänt här i världen, sade Anders Björk, ty hvem kunde drömma om det, då vi tågade hemifrån. Emellertid känna vi oss lyckliga och glada vid denna tanke.

— Jag få af själ och hjerta lyckönska Eder, mina gamla vänner, sade Petter, till den glada Stockholmsfärden och de trefliga stunder I der skolen hafva.

Jag tänkte att vi innan dess skulle göra en påhelsing i en ny räflya, som jag upptäckt; der finns 4 ungar jemte modern, som är bra stor.

Vore det inte skäl, mina gubbar, att vi ju förr, dess hellre, gjorde en utflykt till denna räfkula, ty det är vår pligt att utrota dessa skadedjur.

— Det medgifva vi gerna, yttrade Pontus, men vi måste vänta en fjorton dagar tills vi kunna få bud till Sven Johan.

— Det ogillas icke, medgaf Petter, ty han är både säker att skjuta och att fånga dessa odjur som göra så mycken skada; få vi bara honom med, så går det nog bra.

— Det skall jag ombestyras att min raske son, Sven Johan, kommer hem så snart han slutat tienstgörningen, sade Anders Björk tvärsäkert, jag vet flera bud som jag i den vägen kan anlita.

Sedan gubbarna ännu en stund resonerat samt utsträckta på den grönskande marken njutit af naturens behag skiljdes de åt och våra krigsbussar gingo med raska steg hemåt. Vår hurtige korporal Sven Johan kom efter mötets slut hem till farsgubben, Anders Björk. Att han blef välkomnad af alla det kan lätt förstås.

Räfvarne, som nu växt upp och blifvit stora, voro nu spaka och hyggliga. Hvem som helst fick gå fram och smeka dem. De begagnade risen jemte svält hade borttagit vildheten hos dem; kanske den dagliga beröringen med människor också bidragit att tämja dem.

Föröfrigt var allt sig likt hos de gamla veteranerna. Sjelfva Pan fann sig hågad att gå till räfvarne och leka med dem och mottogs han med välbehag som sällskapskamrat af de båda micklarne.

— Nå det var bra du kom, min käre Sven Johan,

för att börja det beramade storkriget mot räfvarne; snart kommer Petter, som har reda på räflyan, så att man kan "gå på i ullstrumporna", som det heter, när vi skola börja leken med micklarne.

Godt, det skall blifva högst intressant, medgat Sven Johan, men nu har jag ingen bössa med mig, hvardan jag vördsammast anhåller, att Farbror är god lånar mig sitt präktiga gevär, som jag hade sist.

— Hjertans gerna, min hedersbror, biföll gamle Pontus, men tyst, nu kommer Petter dammande och då är sällskapet fulltaligt.

Petter, alla räfvans förklarade fiende, trädde fram till ett stort gungråde, som var placeradt under en gammal björk, straxt vid veteranen Pontus' hus.

Der sutto de tre männen samtalande om den förestående räfjagten.

— Välkommen, vår hederlige Petter, hälsade honom vänligt Pontus Rosenqvist, du skall blifva vår ledare som förra gången. Nu skola vi skjuta ihjel alla räfvar vi träffa på.

— Ja, välkommen käre Petter, instämde de andra två; när tror du tiden är inne för oss att börja vår jagt?

— Inom en timme, kl. är 9 på morgonen, upplyste Petter; vi behöfva tid att rusta oss i ordning.

Jag hoppas Ni inte glömmer den kära mattornistern; en tår på tand skulle dessutom ej skada, fortsatte han.

— Derföre har jag visliga dragit försorg i det jag hade med mig ett par kannor af "Smithens droppar", upplyste Sven Johan, muntert leende. Utom dess har min snälla gumma medskickat tvenne stora korfvar och en bit ost, så nog ha vi att äta och dricka när vi komma ut i jagtmarkerna.

— Bravo, bravissimo, jublade Petter, då skall vi nog smörja oss! Nu, gubbar ska vi raska på, så att vi träffa dessa skadedjur, som göra de stackars landtmännen så mycken skada.

— Jag blir hemma för att vakta gården för tjufvar, sade Anders Björk, ty jag är ej egentligen någon jägare. Innan I gån, gubbar, vill jag bjuda på färdknäppen, som jag tror skall smaka, eller hur?

Jägarne nickade bifall till det vänliga erbjudandet.

De voro nu på väg till den bekanta räflyan, som låg

en god halfmil derifrån. Alla tre befunno sig i en glad och liflig sinnesstämning. När de framkommit till "räfnästet" hördes derinne skrik och oväsen.

— Räfhonan är bestämdt inne, den skall få det första skottet, sade Pontus Rosenqvist; nu måste vi ställa oss så att vi kunna mottaga henne med "varma servietter", när hon rusar ut ur hålan. Du Petter drifver ut henne.

Petter som fått tag i en stor stör, jagade snart ut "räfmamma" ur hennes bekväma bostad och hon hade icke gått många steg i det fria förrän de båda jägarnes välriktade kulor sträckte henne till marken.

Derefter kom turen till ungarne; äfven dessa blefvo utdrifna af Petters långa stör. Alla föllo till marken för jägarnes välriktade skott.

Efter väl förrättadt värf intogo våra Nimrodar förfriskningar af de medförda förråden, derunder samtalande om den tilltänkta Stockholmsresan.

— Detta blir den sista jagten för året, ty den 16 Augusti skola vi, gamla bussar färdas till Stockholm och huru länge vi komma att vistas der är mycket ovisst, sade Pontus Rosenqvist.

Uppbrott skedde nu mot hemmet. Samtlige voro nöjda med sin dag och befunno sig i god "kondition".

VI.

Resan till hufvudstaden.

Den 14 Augusti anno 1860 kom ortens länsman och kronofjerdingsman till de gamla krigsbussarnes fridfulla bostad.

Våra veteraner sutto på ett gungbräde utanför bostadshuset, samspråkande om den tilltänkta Stockholmsresan, och blefvo ej litet förvånade när de sågo de båda kronans embetsmän styra kosan rakt på dem.

Aflyftande sin mössa frågade länsmannen höfligt om detta var f. d. underofficeraren Pontus Rosenqvist samt den andre hedersgubben förre soldaten Anders Björk.

De båda krigsmännen jakade härtill.

— Nå då har jag hittat rätt, upplyste länsmannen leende, det var riktigt roligt.

— Sitten ner, go' herrar, på gungbrädet! Här är god plats, sade Pontus till de båda kronans embetsmän, som tackade för anbudet och satte sig ned bredvid våra hedervärda krigsbussar.

— Det är icke utan afsigt vi kommit hit, mina herrar, sade länsmannen. Jag har order från kronofogden att underrätta eder om, att vår nådige kung Karl XV befaller eder att i öfvermorgon, den 16 Augusti, stiga på tåget och uppressa till Stockholm för att hälsa på honom.

Så talade länsmannen och fortsatte vidare: Jag har i uppdrag att lemna 12 kronor till förtäring under vägen, äfvensom att ni vid afresan ega att begagna Eder af andra klassens kupé, emot uppvisande af detta kort, som jag härmed öfverlemnar till Eder, tillika med de 12 kronorna.

— Ack, hvilken nåd vår präktige kung Karl bevisar oss, detta är sannerligen oförtjent, anmärkte Anders B.

— Jag tycker för min del, yttrade sig länsmannen, att vore jag kung så gjorde jag detsamma, ty sådana reputerliga hedersgubbar, som Ni, mina herrar, synes vara, finnas troligen ej i Svea land.

— Alldeles för mycket beröm, sade gamle Pontus, men eftersom herrarne gått så lång väg för vår skull, vill jag fråga herrarne, om jag får bjuda på en "pinne" med tillugg. Jag tror det skall smaka bra.

— Vi tacka på det förbindligaste, genmålde länsmanen artigt. Ni har rätt, det skall säkert göra vår kropp godt.

Sagdt och gjordt; lilla supen inmundigades och sedan läto sig både värdar och gäster den i hast anrättade måltiden väl smaka.

De främmande prisade i förtjusta ordalag de båda krigarveteranernas bostad och dess förtjusande omgifningar.

Sedan kronans embetsmän på bästa sätt gjort heder åt krigsmännens enkla måltid, sade länsmannen vid afskedstagandet: Nu få vi tacka så mycket för allt det goda vi här åtnjutit och, jag bekänner det öppet, det var en af de trefligaste stunder jag haft i mitt lif.

Den 16 Augusti anno 1860 var en vacker och härlig sommardag. Naturen stod i sin praktfullaste skrud, alla åkrar och ängar voro öfversållade med de härligaste frukter, bevis på Guds oändliga godhet mot oss menniskobarn. Fåglarne läto höra sitt glada och ljufliga qvitter och prisade sin skapare på sitt vis.

Hvad under då, att människan, Guds afbild här på jorden, fröjdades och gladdes. Våra veteraner, nu vid ett briljant humör och uppiffade på bästa sätt, så att de sågo högst respektabla ut, tågade nu till närmaste jernvägsstation, der de, efter att hafva uppvisat det medhafda kortet, dristeligen instego i en andra klassens kupé, der de sedan inrättade sig på bästa vis.

— Här åker man beqvämt, här kan man färdas jorden rundt, blott man har en väl späckad plånbok, så man slipper att hungra eller törsta, sade gamle Pontus förtjust.

— Ja, jag har aldrig i mitt lif åkt så beqvämt och behagligt, som nu är händelsen; men, herre min skapare en större glädje väntar oss båda, då vi i hufvudstaden få det oskattbara nöjet att se och språka med den ädlaste af kungar. Ett sådant nöje kan icke beskrivas, sade Anders Björk med förtjusning.

I detsamma öppnades kupédörren och en tjock, elegant herreman steg pustande in. En stor nattsäck insattes af en betjent, som bugande tog farväl af sin, som det syntes, dryge husbonde.

Den tjocke herrn betraktade uppmärksamt sina båda reskamrater för deras respektabla och ärevördiga utseende, men kunde icke begripa huru de kunde ha råd att åka i andra klassens kupé.

— Jag gissar, började han för att inleda ett samtal med dem, att herrarne varit militärer och nu för sitt nöjes skull göra en utflygt till hufvudstaden att börja med.

Veteranerna voro för kloka och verldserfarna för att öppenlystligt omtala sina nämn och sitt egentliga ärende för en alldeles främmande person.

— Ja, svarade gamle Pontus, vi ha verkligen varit militärer, resa nu för att roa oss, ty man behöfver rekreera sig något.

— Kanske herrarne ha besökt Köpenhamn och Berlin under denna sin rekreationsresa, frågade våra krigsmäns nyfikne reskamrat.

— Det ha vi visst icke gjort ännu, men man vet inte hur det kan gå, när vi ha kommit ut för att lufta på oss, svarade gamle Pontus med så stor värdighet, som han i sitt svar kunde inlägga.

— Ja, vårt land är så härligt, rikt på stora naturföreteelser att man knappt behöfver resa utrikes, menade

den tjocke herrn, som började blifva vänligt stämd mot de båda krigarveteranerna.

I Laxå voro våra krigsmän inne under tågets uppehåll, och tömde ett par flaskor porter, hvilket styrkte deras tjocke reskamrat i hans öfvertygelse att de voro ett par förmögna militärer, som voro ute för att roa sig.

I Södermanland skiljdes han ifrån dem, efter att hafva tagit ett höfligt farväl.

Vid 9-tiden på aftonen anlände våra krigsmän till Sveriges sköna och vackra hufvudstad.

En major, Sigge V., en af dessa ädla militärer, som man numera sällan påträffar, önskade dem på konungens vägnar ett varmt välkommen till Stockholm och meddelade äfven de öfverlycklige krigsmännen att en finfin soupé väntade dem på slottet.

De uppstego nu i ett till deras förfogande stäldt eki-page, tillika med deras vänlige ciceron, major Sigge V.,

— Jag får uppriktigt säga, sade major Sigge V., att jag aldrig i mitt lif sett sådana raska och hurtiga gubbar, så egendomligt utstyrda som I ären och jag undrar icke på att kung Karl skall glädja sig åt Eder ankomst och säkert göra eder vistelse i Stockholm så angenäm som möjligt.

— Detta fröjdar oss gamle in i hjertat, vår hurtige och nådige konung kan omöjligen vara lika intresserad, som vi äro, att få se och tala med honom, sade Anders Björk med den största hänryckning.

— Nå, ni hade väl en angenäm resa hit upp, frågade major Sigge, vänligt blickande på dem.

— Ja det må majoren tro, att resan var den angenämaste man kan tänka sig; vi hade en tjock, elegant herre i sällskap till Södermanland. Han ville pumpa oss på allt vis, men detta gick ej bra för sig, ty vi voro för sluga att tala om hvarför vi reste till Stockholm, berättade gamle Pontus Rosenqvist.

Major Sigge V. skrattade hjertligt häråt, sägande: Sådan skall man vara, för mycken öppenhjertlighet duger ej.

Nu körde droskan in på stora borggården.

— Nå, välkomna, mina gamla, präktiga bussar, välkomnade kung Karl och skakade hand med dem på sitt kärnfasta vis, det var då för innerligt roligt att ni hörsammade min befallning.

— Nå, hvad tycker du om mina gamla gossar, frågade

kungen major Sigge V., i det han vände sig. Vår vänlige major gaf majestätet ett för gubbarne särdeles smickrande svar.

— Kom nu upp, gubbar, så skola vi se, hvad vi ha att bjuda på; du följer med min käre major Sigge och gör sällskap.

Vid gåendet uppför slottstrapporna gjorde alla poster honnör och snart inträdde de i den kungliga matsalen, der ett stort bord, dignande under bördan af en hel mängd rätter, stod dukadt.

— Ja, välkomna hit, mina gamla bussar, helsade kungen dem vänligt; efter en så lång resa tror jag att det skall smaka er godt att äta och samtidigt taga en "snaps" att styrka eder med. Både jag och major Sigge skola föregå eder med godt exempel; huggen nu i och varen ej blyga af eder.

De gamla veteranerna, i början förlägna och tafatta, hvilket mycket roade kung Karl, blefvo snart muntra och språksamma, sedan de inmundigat ett par rymliga "tankställare". De språkade nu lifligt, beskrefvo sin resa till huvudstaden med mycken omständlighet, hvaråt kung Karl hade mycket roligt.

— I ären, min själ, sade kung Karl, ej så dumma och enfaldiga, som man skulle anse er vara, men detta tycker jag om, skall jag säga eder.

Sedan de grundligt förplågat sig på bästa sätt fick en lakej befallning att taga de gamla veteranernas nattsäck och följa dem till ett bättre hotell, der ett praktigt rum var förutbestäldt för dem.

Innan de togo afsked fingo de denna kungliga uppmaning: "Nu, mina gossar, ska ni vara här i morgon förmiddag kl. 10, för att spisa en grundlig frukost med mig och major Sigge, men innan ni kommer hit medhinner ni helt säkert att något bese staden. Här ha ni emellertid en femma, sade kungen att taga er förfriskningar för på morgonqvisten. Sofven nu godt och godnatt med eder.

Våra krigsmän togo ett vördnadsfullt farväl af majestätet, likaså af major Sigge V., hvarefter de följde lakejen och troppade af till det anvista hotellet.

Inkomna i det trefliga och komfortabla rum, som för deras räkning blifvit iordningstaldt på det praktiga hotellet, sade gamle Pontus förtjust: "Här mår man förträffligt,

broder Anders. Först spisade vi en så grundlig måltid, som vi troligen aldrig tillförene gjort och sedan få vi ligga som fina herrekarlar.

— Ja, du har fullkomligt rätt, instämde Anders Björk med hänförelse, jag förutsade det på förhand, att vi skulle få den angenämaste resa, som man kunnat tänka sig, och, som du nog erfarit, har denna förutsägelse till punkt och pricka slagit in.

Efter detta samtal begåfvo sig våra krigsmän till sängs för att i Morfei armar hvila till nästa dags morgon.

Den 17 Augusti inträdde med lika strålande himmel som dagen förut. Våra veteraner vaknade vid 6-tiden på morgonen efter en god och stärkande sömn.

— God morgon, broder Anders, tilltalade gamle Pontus sin rumskamrat och vän, jag tror att både du och jag sofvit som snälla barn i natt.

— Ja, gudilof, medgaf Anders Björk, så godt har jag icke sofvit på långliga tider. Gud vare därför lofvad och prisad.

Sedan våra hedersgubbar snyggat upp sig på bästa vis och druckit sitt lilla morgonkaffé med thy åtföljande avec gingo de ut, derunder noga betraktande det stora hotellet, på det att de måtte hitta hem igen.

Hvar de båda krigsmännen gingo fram blefvo de begapade af de alltid nyfikna Stockholmarne. Våra gubbar marscherade emellertid helt ogenerade fram, och låtsade ej alls om de nyfikna blickar, hvarmed de betraktades. Slutligen inträdde de på "Hotell Berzelius", för att der styrka sina lifsandar. Der var en myckenhet s. k. bättre folk församladt, hvadan der fördes ett friskt lif under skämt och glam.

Så snart de gamle trädt in, kom en elegant herre emot dem och bugade sig ytterst höfligt, sägande: "Förlåt, att jag, ehuru obekant, adresserar mig till herrarne, jag vore tacksam om jag finge bjuda herrarne på hvad som behagas". Så talade den vänlige, för krigsmännen obekante herrn, i det han bjöd dem taga plats vid ett i närheten befintligt tomt bord.

Våra hedervärda krigsmän blefvo mycket förlägna vid denna oförmodade gästfrihet, men hemtade sig snart och gamle Pontus Rosenqvist tackade å bådas vägnar

med följande ord: För den stora äran som är oss vederfaren tacka vi förbindligast; vi äro i dag börtbjudna på frukost kl. half 11, men vi skola likafullt söka göra heder åt vår vänlige och gästfrie värd.

— Mången härinne tviplar på att herrarne verkligen äro svenskar, fortsatte de båda krigsmännens värd, men herrarne tala ju en ren och tydlig svenska; man vet knappast hvad man skall tro.

— Uppriktigt sagdt, upplyste Pontus Rosenqvist, äro vi svenskar till börden, fastän vi naturligtvis besökt både Danmark och Tyskland och nu äro hitkomna till Stockholm för att se oss omkring.

Den välvillige värden frågade vidare: vågar jag fråga herrarne ifrån hvilken trakt af Sverige Ni äro bördiga?

— Från södra delen af Sverige, sade Pontus raskt.

De andra i salen församlade gästerna hade trängt sig fram till bordet för att lyssna till hvad främlingarne hade att säga.

Våra krigsbussar ihågkommo nu att tiden för deras inbjudning till slottet nalkades, hvarför de tackade sin okände värd för hans välvilja, togo farväl och gingo. När de kommo till Norrbro var der mycket folk, som vanligt, så att våra krigsmän med stor svårighet kunde bana sig väg framåt. De båda gubbarne hörde underliga ord talas bland mängden, såsom att de skulle vara stora trollkarlar från Arabien och att man borde akta sig för dem jemte flera andra galenskaper.

Nu upplyste gamle Pontus Rosenqvist förargad att de voro befalda till slottet och att de derföre ovilkorligen måste fram. Detta tog skruf. Tvenne hurtiga poliser röjde nu väg för de båda vandrande veteranena, hvilka voro glada att komma ifrån den nyfikna folkhopen.

Poliserna voro nog artiga att följa dem till innersta borggården. Gamle Pontus gaf de båda poliserna femtio öre vardera, hvarför de betygade sin tacksamhet. Klockan var tre quart på elfva, då våra bussar intågade i den kungliga matsalen. Der funno de kung Karl, Sigge V. och några andra höga herrar församlade.

Efter att hafva helsat dem välkomna och tagit dem i hand sade kungen, vänligt småleende: Vi veta nog edra äfventyr; vi åsågo allt från slottsönstret; det var i sanning lustigt nog att skåda.

På majestätets inbjudning satte man sig till bords, hvarunder veteranerna måste berätta sina små äfventyr på morgonen. Det första på Berzelii hotell väckte åhörarnes synnerliga munterhet.

Skrattande sade kungen: "Hädanefter, mina hedervärda krigsbussar, skall en af mina lakejer följa Eder under de åtta dagar, ni komma att vistas här i Stockholm."

Våra bussar tackade sin förnäme värd ödmjuktigen för den visade omtänksamheten.

Kungen fortsatte vidare: "Ni ha icke sett den underbara Riddarholmskyrkan, icke Muséet, icke några af hufvudstadens många andra sevärdheter, så att Ni när Ni hemkommer till Vestergötland, kan för grannar och vänner berätta hvad Ni sett under er vistelse här i Stockholm."

Våra krigsmän tyckte kungen hade rätt och lofvade att hafva hans ord i minne och ej glömma bort att se sig om i staden.

Dagarne gingo fort i Stockholm. De hedervärda krigsbussarne hade mycket roligt och besågo så mycket som de medhunno. Det var, i få ord sagdt, riktiga högtidsdagar för dem. Tiden gick med svindlande fart och innan våra krigsmän hade en aning derom var dagen för afresan inne.

Vid afskedsvisiten hos kung Karl sade majestätet: "Adjö med eder nu, mina raska gossar, jag har, eder ovetande tagit ert fotografi, för att hafva ett minne af eder, ifall vi ej skulle råkas mer i lifvet."

Det var icke utan rörelse, som kung Karl sade dessa afskedsord till de gamle krigsbussarne.

Djupt rörda tackade våra krigsmän kungen för all den nåd och godhet, som han bevisat dem under deras vistelse i hufvudstaden.

Derefter anträdde återfärden från Stockholm till deras lugna och fridfulla hem på Tiveden.

Allt var sig der likt, allt var lugn och frid. Men ifrån den stund de gamle bussarne åter trampade sin hembygds jord, hade deras förr så naturliga glädtighet lemnat rum för ett djupt vemod. Tanken på deras trefliga och angenäma vistelse i Stockholm, kung Karls hjertinnerliga godhet mot dem, sysselsatte dem beständigt; ett sorgset leende spred sig ibland öfver deras skrynkliga anleten, de tycktes vänta på den stund, då de fingo sänkas ned i

grafvens tysta sköte, då all sorg skall förbytas i glädje och frid.

En dag i September månad kom vår gamle vän Petter knal-
lande upp till de båda veteranerna på Tiveden. Äfven öfver hans
ansigte syntes en viss sorgbundenhet ha lägrat sig.

God morgon, mina gamla vänner, helsade han vid inträdet:
jag ser på eder, att Ni icke äro desamma som förr. Äfven jag
har drabbats af en stor sorg, i det min präktiga hustru, Maja, af
en högre makt kallats hädan. Gud hade det nog så beslutat,
sade Petter med sorgsen stämma.

Man måste genomgå mycket här i världen, imman man blir
riktigt luttrad och mogen för ett bättre lif efter detta, sade gam-
le Pontus vemodigt.

Ja, lifvet är kort och våra dagar framrinna som en ström,
sade Anders Björk med sorgsen stämma.

Sedan dessa tre gamla vänner språkat en stund om människans
förgänglighet och om döden, skiljdes de åt, alla tre sorgbundna
och dystra.

Två år efter de händelser vi härofvan beskrifvit kom "dödens
engel" sakt smygande in i de gamles boningar och gaf dem den
iskalla kyssen som förflyttar dödlighetens barn till den eviga gläd-
jen och friden.

Det är närmare 32 år sedan de gamla hedersgubbarne lem-
nade denna världens tummelplats för att njuta af ett bättre lif.
Många förändringar hafva sedan dess försiggått: af de gamles
boningar och små plantager finnes icke ett spår, allt är jeunadt
med jorden; nutidens odlingslusta har bortsopat skogen och för-
länat Tiveden ett helt annat utseende än förr.

Vi afsluta denna vår sannsaga med följande gripande ord ur
den store Frithiofs-skaldens Esaias Tegnér, härliga "Frids-Röster":

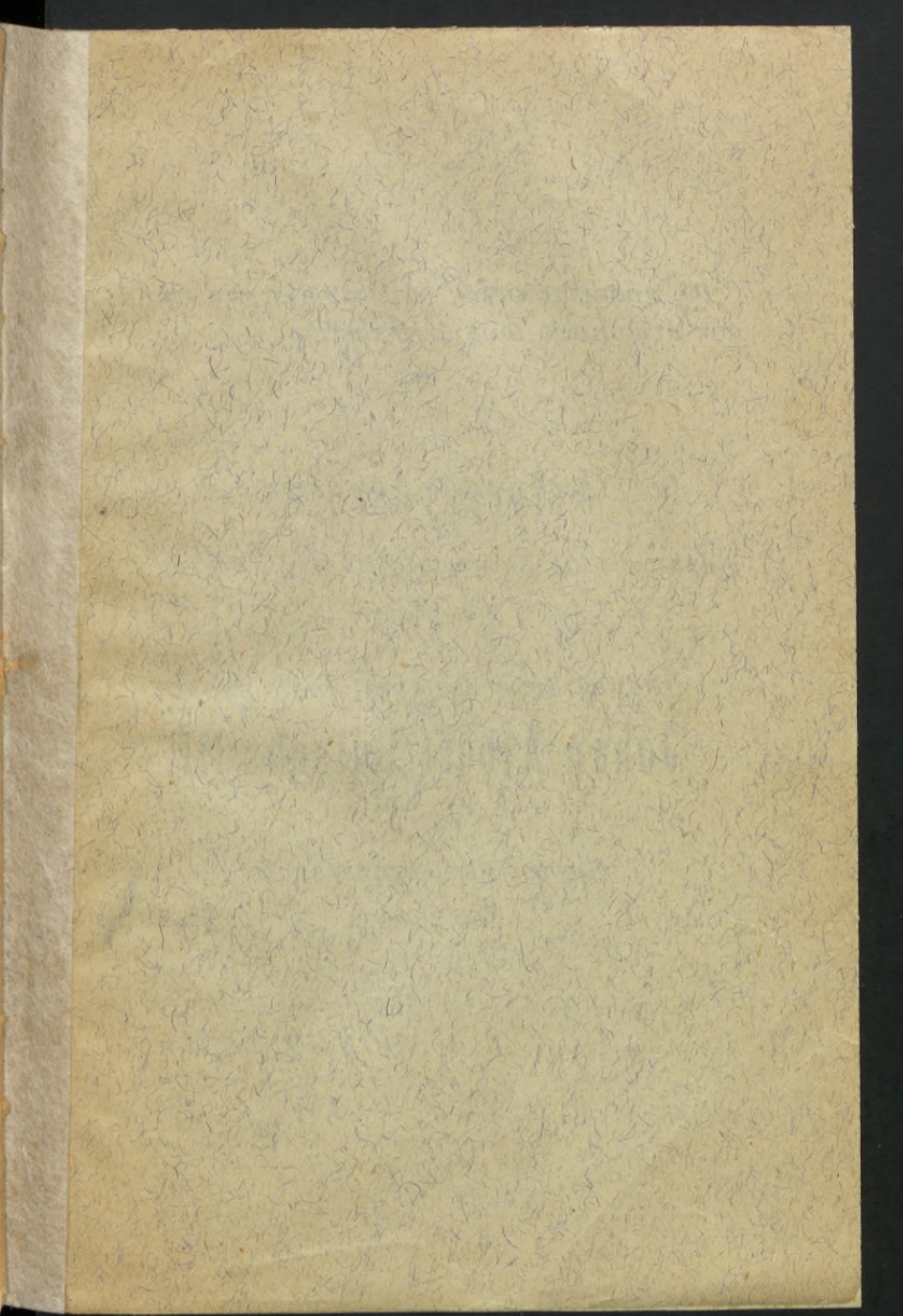
Du som släpar sista stenen
Upp till lifvets pyramid.
Vill du från dess höjd se scenen
Utan fara, så äg frid.
Bygg med flitig hand din boning
Räck hvar ovän till försoning
Och hvar vän, till stöd, din hand.

Innan än din plats är öde
Bland de lefvande, gör godt
Tro och hoppas! Ingen hämnd, försoning blott
Ingen ånger, ingen vrede
Till din sotsäng tränge sig
Stilla saligheter brede
Sina vingar öfver dig,

Vi tillägga slutligen:

Frid öfver de båda veteranerna!
Sofve de i frid till uppståndelsens stora morgon!

SLUT.

grafven
 En
 lande u
 ansigte
 Go
 jag ser
 har dr
 en hög
 sade P
 Ma
 riktigt
 le Pon
 Ja
 sade A
 Se
 förgång
 och dy

Ty
 engel
 iskalla
 jen oc
 De
 nade
 Många
 boning
 med
 länat
 V
 den st

På undertecknads förlag ha i nya upplagor utkommit följande arbeten

af

Anders Sundler:

Arfvegårdsrosen,

sann skildring ur folklifvet på Visingsö.

Pris 60 öre.

Några drag ur framlidne biskop

Johan Albert Butschs lif

eller

De tre Skolkamraterna.

Pris 25 öre.

Värgårda i April 1894.

ARON JONSSON.

1001851103

